

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון ג (שצג) ♦ שנה ח

שב"ק פרשת לך לך ה'תשפ

דברי אלוקים חיים מרוך רבינו הגה"ק זיע"א

למה לא הגדת לי כי אשתך היא למה אמרת אחותי היא (יב, יח-יט) מעיר על כך הגאון רבי שלמה גנצפריד זצ"ל בספרו "אפריון": מדוע עשה פרעה ב' שאלות מזה, הרי עיקר הטענה היא מה שלא אמר שהיא אשתו, ולמה הוצרך להוסיף על טענתו 'למה אמרת אחותי היא'. וכתב ליישב על פי מה שמצאנו במגילת אסתר (ב, י) שמרדכי צוה על אסתר שלא תגיד את עמה ואת מולדתה, והטעם בזה כדי שיחשוב אחשוורוש שהיא ממשפחה בזויה ולא יקחנה לאשה, כי אין כבוד למלך לקחת אשה ממשפחה בזויה. ולפי"ז אם היה אברהם אומר על שרה רק שהיא איננה אשתו ולא היה אומר אחותי היא, יתכן שלא היה פרעה לוקחה לאשה, כיון שלא נודע משפחתה, ויתכן שהיא ממשפחה בזויה ואין כבוד למלך לשאת אשה ממשפחה בזויה, אך כיון שאמר אברהם אחותי היא, לא חשש פרעה שהיא ממשפחה בזויה, שהרי היא ממשפחת אברהם שהיה מפורסם בכל העולם. זהו שטען פרעה לאברהם, שעשה עמו ב' רעות, האחת מה שלא הגדת לי שהיא אשתך, והשנית מה שאמרת לי אחותי היא ולכן לקחתיה לאשה, כי לולא היתה אחותך לא הייתי לוקחה שמא ממשפחה בזויה היא.

אמרות פתורות מרבנו ה'אור אביגדור' זיע"א

תן לי הנפש והרכוש קח לך (יד, כא)

כך אדם צריך לומר ליצר ולחילותיו: תן לי הנפש – את הרוחניות, והרכוש קח לך – את הגשמיות. ולא להפוך היוצרות חס ושלום. פעמים רבות קורה שכדי למנוע עבירה מסוימת יש צורך להוציא ממון ואז המלחמה קשה מאוד. במקרה כזה צריך לומר ליצר חד וחלק: הרכוש קח לך! שכן הלכה פסוקה היא בשו"ע (יו"ד קנ"ז א) כי מה שנאמר ייהרג ואל יעבור זה דווקא בג' עבירות חמורות, אבל בשאר עבירות אמנם יעבור ולא ייהרג, אבל גם עליהם חייב ליתן את כל ממונו כדי שלא לעבור על שום עבירה מהתורה שנאמר: "ואהבת את ה' וכו' ובכל מאודך" בכל ממוןך.

הדפסת והפצת גליון השבוע

לז"נ

הרבנית **בינה מוזס** ע"ה

א"ח רבינו אביגדור ב"ר משה **מקראלי** זיע"א

בת הגה"צ ר' **יצחק צבי** גרינוואלד זצ"ל

מאונגוואר - סאניסלוי

יא"צ ז' חשוון ומנו"כ בהר הזיתים

ת.נ.צ.ב.ה

דברות קודש מרוך רבינו עט"ר שליט"א

לך לך מארצך וגו' ואברכך ואגדלה שמך וגו'. (י"ב. א-ב) וירא ה' אל אברם ויאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת ויבן שם מזבח לה' הנראה אליו" (יב, ז) רבינו האור החיים הקדוש לומד מוסר עצום ונורא מהנהגתו של אברהם אבינו: הקדוש ברוך הוא נראה אליו ומבשר לו שני בשורות עצומות: 1. שיהיה לו ילדים למרות שהוא בגיל זקנה. 2. שיתן לזרעו את ארץ ישראל הקדושה. לאחר מכן בונה אברהם מזבח, וכפי שנאמר בפסוק 'ויבן אברהם מזבח לה' הנראה אליו', שואל רבינו הקדוש שהמילים 'לה' הנראה אליו' מיותרות??? ומתרץ תירוץ מבהיל, שאברהם לא החשיב לכלום בשורת הארץ והזרע, לעומת מה שזכה לגילוי שכונה, ובנה את המזבח רק להודות על גילוי שכונה, ולא על בשורות הגדולות של הארץ והזרע, כי הוא ביטל את כל הנאותיו ותאוותיו, לעומת תאוותו וחשקו בהתגלות השכינה. והרה"ק בעל 'אמרי יוסף' מספינקא זצ"ל כתב בספרו על קטע זה של רבינו הקדוש, זה לשונו: 'וכמה מן המוסר בזה בדברי ה'אור החיים' הקדוש, אשר כמעט מחויב כל אדם שלא לשכוח דבריו הקדושים הללו בכל עת ובכל זמן'.

ביעור אור החיים הק' - ליל שיש"ז.

וירק את חניכיו ילידי ביתו (יד, יד)

איתא במד"ר (פ' מ"ג) אמר אצא אפול על קידוש שמו של מקום ע"כ. וצריך להבין איזה קידוש ה' הוא כשיציל את לוט. והסביר הרה"ק מהר"י מבעלזא זצ"ל דאיתא שנמרוד היה פעם אצל אברהם ואכל ושתה חודש ימים, כשרצה ללכת דרש ממנו אברהם שישלם לו. אמר נמרוד לאברהם: הלא שמעתי שאתה מאכיל ומשקה בחנם לכולם, ולמה אני גרוע מכולם? ענהו אברהם: אמת היא שאני מכניס אורחים, אבל רק לאנשים ולא לא-ל, ואתה אומר שאתה הא-ל, ע"כ צריך אתה לשלם. שאל נמרוד: כמה אנכי צריך לשלם? הוציא אברהם פנקס שהיה רשום שם כמה הוציא על כל אורחיו במשך כל השנים, ואת החשבון הזה דרש נמרוד שישלם, והוסיף שבשעה שהאורחים נפטרים ממנו הם מברכים אותו שהא-ל ישלם לו כפלים ממה שנתן להם, וכיון שלדברייך אתה א-ל, צריך אתה לקיים את מה שהם ברכוני. אמנם יכול אתה להיפטר מתשלום, אם תחתום לי שאינך א-ל. בלית ברירה נתן לו נמרוד כתב חתום בכתב ידו שהוא רק בשר ודם ולא א-ל. הכריז אברהם בכל המדינה שנמרוד הודה לו שאינו א-ל, ויהי הדבר לחרפה גדולה לנמרוד ולא היה יכול לעשות מאומה לאברהם. ולכן כאשר שבה נמרוד את לוט היה בדעתו לסובב עמו בכל המדינות ולאצו להכחיש את מה שאברהם הכריז, כי איתא במדרש (פרשה מ"א) שקלסתר פניהם של לוט ושל אברהם היה דומה, והיה בדעתו לומר שהנה אברהם בידו, והוא מודה באלוהותו, והכתב שנתפרסם בזמנו הוא מזויף. ולכן רצה אברהם להציל את לוט כדי לקדש שם ה', שלא יאמר נמרוד כן, ויישאר הכתב שלו שהודה שאינו א-ל.

בדרשה בביהמ"ד הרשב"י אשדוד

בפרשתנו פרשת לך לך (י"ד, כ"ג) כתוב, אם מחוט ועד שרוך נעל

והקשו בספר מרפסין איגרי בפרשתנו, ח"ל, במדרש רבה (בראשית, סוף פמ"ג) מובא, שבשכר שאמר אברהם אבינו "אם מחוט ועד שרוך נעל", זכו בניו למצות עליה לרגל ולמנעל של חליצה.

קשה: ניתן להבין שבזכות אמירת "שרוך נעל" זכו עם ישראל למנעל של חליצה, שכן המנעל הוא מחפצי מצות חליצה, אך מה הקשר בין אמירת "שרוך נעל" למצות עליה לרגל, וכי נעליים הם מדיני העליה לרגל, והלא ניתן לעלות לרגל גם ללא נעליים, כגון על גבי סוס או חמור, ? עכ"ל.

א) ותירצו שם בשם מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א, ח"ל: במדרש (הו"ד ב"רבינו בחיי" שמות כ"ג, י"ד) מובא: "אזהרה לישראל שלא יעלו אלא ברגליהם", וכן מבואר ברמב"ן (שמות כ"ה, י"ב) כי מצות עליה לרגל היא ברגליים דווקא. עכ"ל.

ב) עוד תירצו שם בשם הרב יאיר ידידיה פחה הי"ו, ח"ל: יתכן כי גם נעליים הם מדיני העליה לרגל, שהרי אסור להיכנס להר הבית עם רגליים מאובקות (כמבואר במסכת ברכות דף נ"ד ע"ב), והנעליים מגינות על הרגליים שלא יתאבקו. עכ"ל.

ג) עוד תירצו שם בשם הרב ח. צ. פרבשטיין הי"ו, ח"ל: הגמרא במסכת חגיגה (דף ג' ע"א) אומרת, שבעלי קבין - בני אדם שחתכו להם את כף רגליהם - פטורים מעליה לרגל. ולומדים זאת ממה שנאמר: "שלוש פעמים בשנה", ואומר: "מה יפו פעמיך בנעלים", שרק בבעלי מנעלים שייך "פעמים", ומי שאינו ראוי לנעול מנעל אינו בכלל "פעמים" ופטור מראיה.

הרי שנעילת מנעלים הם חלק מדיני העליה לרגל, שזכו לכך בזכות מה שאמר אברהם: "אם מחוט ועד שרוך נעל". עכ"ל.

ד) עוד תירצו שם בשם הרב מ. קסלר שליט"א, ח"ל: במצות עליה לרגל יש הבטחה מהקב"ה: "ולא יחמוד איש את ארצו", בזמן שכולם יהיו בירושלים.

אם כן יתכן, שזו כוונת המדרש, שבזכות שאברהם אבינו אמר: "אם מחוט ועד שרוך נעל" - והוא לא חמד את הממון של מלך סדום - זכו עם ישראל שיוכלו לעלות לרגל ללא חשש שבני הנכר יחמדו את ארצם. עכ"ל.

ה) לענ"ד י"ל בס"ד שהנה בגמרא במסכת חגיגה (שם) מובא, שמפני פטורים מלעלות לרגל. ומפרש רש"י: "מפני - שאין הולכין בלא מנעל, ואין אדם נכנס להר הבית במנעלו".

הרי שהנעל קשורה למצות עליה לרגל.

מאת

הרה"ג גמליאל רבינוביץ שליט"א
מרבני אנ"ש ומח"ס גם אני אודך

קול קראלי 074-7962278

מאות כבר נושעו! ומה איתך?

רוצים גם ישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו'

תרמו! וקחו חלק בהפצת המעיינות של

מרכז "אמונת חיים" קראלי

כתובת לתרומות תגובות ולקבלת הגליון

רח' דב גור 20/23 אשדוד טל. 08-8659931

באימייל: 3118494@gmail.com

הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה את (יב, יא)

מסורת הייתה בעיר קטנה שרב העיר קונה עליית 'חתן תורה'. אף אחד לא התחרה עם הרב במחיר, משום שהוא היחיד שראוי לעלייה זו. אלא ששנה אחת החליט ראש הקהל שהיה גביר גדול ועם הארץ גדול עוד יותר, שהוא הראוי לעלייה נכבדה זו. עמד והתחרה עם הרב על קניית העלייה וכמובן זכה בה. בקידוש שערך ראש הקהל לכבוד היותו 'חתן תורה', כיבד את הרב לשאת דברים. שאל הרב: לכאורה יש להבין כיצד מותר לראש הקהל להיות 'חתן תורה', הן הלכה פסוקה היא בקידושין שאסור לאדם לקדש את האשה עד שיראנה, וראש הקהל עדיין לא יודע כיצד נראית התורה... אלא ששאלה זו עצמה יש להקשות אף על אברהם אבינו שמעיד שלא ראה את שרה אשתו. ויש לתרץ, המשך הרב, שמכיון שהחשש הוא מחמת שמא יראנה ותתנגה עליו, הרי אצל אברהם אבינו לא קיים החשש שיבוא לראות את גנותה של שרה ותתנגה עליו, וממילא אין מניעה שלא ראה אותה קודם לכן. מאותה סיבה עצמה מותר לראש הקהל להיות 'חתן תורה'... (במחשבה תחילה)

אם מחוט ועד שרוך נעל (יד, כג)

הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן, היה מחלק את כל מעותיו לעניים ולעצמו הסתפק בקב חרובין. בכל לילה, טרם עלה על משכבו, היה בודק בבית אם נותרו אצלו מעות והיה מחלקם לעניים, ואם לא נרדם ידע שעדין נותרו כמה מטבעות בבית ויש להוציאם לצדקה. פעם הגיעה אליו אשה ממדינה רחוקה וביקשה להתברך בילדים. ברכה הצדיק וברכתו התקיימה באותה שנה. לאחר שנושעה, שיגרה היולדת המאושרת מכתב הודיה מרגש לרבי מאיר, שבזכות תפילתו עשה לה הקב"ה נס, וציפרה למכתבה סכום נכבד של שלש מאות דינרים. כשהגיע המכתב עם הכסף, קרא הצדיק לבניו ואמר להם: "ראו איזה מכתב שגוי קיבלתי היום. ראשית יש כאן תארים מוגזמים עלי כצדיק קדוש ונשגב, ועוד וכי פוקד עקרות אני? ודאי לא התכוון אלי ולכן מחזיר אני את המכתב לשולח". בניו של רבי מאיר, שידעו את המחסור והעניות בבית טענו, שאם הקב"ה הזמין לאביהם מעות, אסור לאבדן בידיים. אולם אביהם נותר בשלו, עד שהושיבו בית דין של שלשה והללו פסקו, כי ודאי התכוון האיש לרבי מאיר והכסף שלו במתנה גמורה. שמע הצדיק את פסק הדין ואמר: "עדין חפץ אני להמלך באשתי אם ליהנות מהמעוטה". קראו לרבנית והיא אמרה לבעלה בתמיהה: "הרי נוהג אתה תמיד שלא לאכול משאלה שהורה בה חכם", כששמע זאת רבי מאיר עמד בצדקותו ושלח את המעות חזרה אל השולח.

כה יהיה זרעך (טו, ה)

הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא, בעל 'אוהב ישראל', ביקש פעם אחת לקדש את הלבנה, אבל השמים היו מעוננים. נשא עיניו למרום ובתוך כך נתפזרו העננים והלבנה האירה. החסידים התחילו להתלחש כי ראו מופת במו עיניהם. הרגיש הרבי בדבר ואמר: "אין כאן מופת, כך היה אצל אברהם אבינו, שהרי הוא קיים את כל התורה, ובכלל זה קידוש לבנה. פעם אחת לא היה יכול לקדשה, מפני שהשמים היו מעוננים, ואמר לו הקב"ה: 'הבט נא השמימה', ואז 'וספור הכוכבים', שייראו הכוכבים והלבנה. 'שאל אברהם: ומה יהיה בדורות הבאים כאשר ירצו לקדש את הלבנה ויהיה מעונן? ענה לו הקב"ה: 'כה יהיה זרעך', כוח זה יהיה מסור גם לזרעך..."

ובן שמנת ימים ימול לכם כל זכר (יז, יב)

פעם אחת השתתף רבי שלום מקמינקא בברית מילה, ובסעודה אמר: אנו אומרים במהלך ברית המילה "כשם שנכנס לברית, כן ייכנס לתורה, לחופה ולמעשים טובים". וכי מה עניינו של איחול זה, והלוא תינוק שנכנס לברית הוא חסר דעת, האם כך אנו רוצים שייכנס לתורה ולחופה? אלא, הסביר רבי שלום, בשעה שמלים את התינוק אין בו אפילו שמץ של גאווה על שעשה מצווה גדולה כזאת. כך אנו מתפללים ומאחלים - כשם שנכנס לבריתו של אברהם אבינו בלי שמץ גאווה, כך ייכנס לתורה ולחופה.